

інноваційні кластери, створені на базі університетів (так звані, університетські кластери). Особлива роль генератора даних процесів має бути відведена університетам політехнічного профілю, які здатні кращим чином долучитися до виконання між дисциплінарних досліджень з подальшою участю у процесі їх комерціалізації.

ТЕОРЕТИКО-ІННОВАЦІЙНІ ОСНОВИ ПОКРАЩЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА НА ПІДПРИЄМСТВІ

*Комісаров В.Ф., к.т.н., доцент, доцент кафедри менеджменту
виробничої сфери, Галічина Д.С., студент,
ДВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпропетровськ, Україна*

В умовах ринкової конкуренції ефективність організації виробництва стає вирішальною передумовою не лише розвитку, але і виживання підприємства в цілому. Тому раціональна удосконалена організація виробництва є одним із найсуттєвіших факторів ефективності діяльності підприємств в Україні і загалом у світі. В зв'язку з цим організація виробництва на підприємствах вже більше 100 років є предметом дослідження науки і практики. Теорія організації виробництва в своєму розвитку пройшла шлях від первинних до сучасних концепцій. Отже, завдання грамотної організації виробництва продукції є предметом щоденної практичної діяльності керівників і спеціалістів підприємств і організацій всіх форм власності та сфер діяльності.

Значення удосконалення організації виробничої діяльності для промислових підприємств в сучасних умовах постійно зростає. Достатній інноваційний потенціал, сучасні технології є важливою умовою розвитку підприємств, необхідні для реалізації ринкових можливостей, що відкривається перед ними.

Конкретні виробничо-технічні умови в об'єднаннях і на підприємствах промисловості надзвичайно різноманітні. Разом з тим єдність удосконалень основ організації промислового виробництва дає змогу розробити загальне удосконалення в цілому організації виробництва, що може бути адаптована до конкретних умов.

Процес виробництва в сучасному світі досить складний, він базується на таких важливих складових, як стартовий капітал, сировина, машинерія, трудові ресурси тощо. Кінцевий продукт залежить від загальної якості або якості кількості складових, де однією з найбільш вагомих і є організація виробництва на підприємстві.

Організація виробництва вивчається в тісному зв'язку з іншими науками – технологією, забезпеченням матеріальними ресурсами, комерційною діяльністю, бухгалтерським обліком і аналізом, економікою підприємства, організацією і нормуванням праці, менеджментом, маркетингом тощо.

Під організацією виробництва розуміється координація і оптимізація в часі і просторі всіх матеріальних і трудових елементів виробництва з метою досягнення у встановлені строки найбільшого результату з найменшими затратами. Особливість

організації виробництва – це взаємозв’язок елементів виробництва і вибір таких методів і умов їх використання, які в найбільшій мірі відповідають меті виробництва. На перший план в організації виробництва висувається нова мета виробництва, яка дає змогу в будь-який момент перебудувати виробництва на випуск інших видів продукції при зміні попиту з найменшими затратами, а також це повинно бути виробництво високої культури, яке створює умови для випуску високоякісної продукції точно у визначені терміни, яка може бути конкурентоспроможною на ринку. Організація виробництва на підприємстві включає в себе:

- організаційні принципи побудови виробничих підрозділів підприємства як виробничої системи;
- економічно ефективна побудова виробничих процесів у часі;
- забезпечення скорочення циклу виробництва;
- організаційні умови вибору економічно ефективних технологічних процесів;
- раціональні форми організації роботи з технічної підготовки й освоєння виробництва нової продукції;
- організаційні фактори, які забезпечують підвищення якості продукції.

В кожному конкретному випадку організація виробництва обґрунтовує ефективність прийняття заходів, що здійснюються, тому що для підвищення організації виробництва потрібні не тільки окремі заходи, які забезпечують підвищення продуктивності обладнання або зниження трудомісткості, або поліпшення якості продукції, або зниження затрат сировини. Ефективність виробництва визначається методами ефективного використання елементів виробництва в їх сукупності. Усі підсистеми організації виробництва пов’язані між собою, тому удосконалення безпосередньо організації виробничого процесу потребує перегляд та повне або часткове удосконалення функціональних підсистем (рис.):

Рис. Схема єдності організації виробничих процесів

Отже, можна зробити висновок, що конкретні виробничо-технічні умови в об'єднаннях і на підприємствах промисловості надзвичайно різноманітні. Разом з тим єдність удосконалень основ організації промислового виробництва дає змогу розробити загальну удосконалену в цілому організацію виробництва, що має бути адаптована до конкретних економічних умов.

РОЛЬ ЕКВІФІНАЛЬНОСТІ ПРИ ВИБОРІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА В ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

*Лінькова О.Ю., к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
НТУ «ХПІ», м. Харків, Україна*

Актуальність даної теми дослідження полягає в тому, що властивість еквіфінальності серед основних характеристик відкритих систем найменш вивчена і містить найбільший потенціал підвищення ефективності при виборі стратегії розвитку промислового підприємства в постіндустріальному суспільстві.

Проблеми прогнозування розвитку відкритих систем активно досліджуються вітчизняними та закордонними вченими, але залишається недостатньо розкритим питання стосовно реалізації властивості еквіфінальності на промислових підприємствах.

Метою публікації є аналіз властивості еквіфінальності на прикладі промислових підприємств. Завдання публікації – виявлення актуальних проблем практичного використання властивості еквіфінальності при прогнозі стратегії розвитку промислового підприємства та обґрунтування напрямків їх вирішення.

Еквіфінальність (лат. *aequus* – равний, співрозмірний, *finalis* – кінцевий) – це властивість динамічної системи приходити різними шляхами з різних початкових станів в один і той самий фінальний стан незалежно від випадкових змін середовища. Еквіфінальність притаманна, відкритим системам і має велике значення для будь-яких економічних систем. В організації менеджменту промислових підприємств має бути закладений механізм, який забезпечує його вихід протягом встановленого періоду на кінцеві економічні параметри: обсяг продаж, прибуток, тривалість технологічного циклу, якість. В умовах прискореної інтеграції економіки України до ринків європейського економічного простору вивчення властивості еквіфінальності набуває найбільшого практичного значення. Досягнення цієї мети може бути реалізовано за альтернативними варіантами, які відрізняються розміром поточних і разових витрат. Тому виникає ще одне завдання – вибір економічно доцільного варіанта. Саме наявність перспективної стратегії розвитку промислового підприємства створює основу для стійкого функціонування системи. Використання формальних еквіфінальних умов в апараті дослідження процесу вибору ефективної стратегії